Slovenskí študenti ako prvovoliči

vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2009

Ladislav Macháček
Katedra politológie
FF UCM v Trnave

Oficiálny názov: Slovenská republika
Dátum vzniku republiky: 1.1.1993
Štátne zriadenie: republika
Politický systém: parlamentná demokracia
Ústavný systém: ústavná a zákonodarná moc (Národná rada SR), výkonná moc (prezident SR a vláda SR), súdna moc (Ústavný súd a súdy)
Prezident SR: Ivan Gašparovič
Predseda NR SR: Pavol Paška
Predseda vlády SR: Robert Fico
Územnosprávne členenie: 8 krajov, 79 okresov, 138 miest, 2883 obcí
Krajské mestá: Bratislava, Trnava, Nitra, Trenčín, Žilina, Banská Bystrica, Prešov, Košice
Štátny jazyk: slovenský
Hlavné mesto: Bratislava (428 672 obyvateľov)
Susedia: Česká republika, Poľská republika, Ukrajina, Maďarská republika, Rakúsko
Rozloha: 49 035 km^2
Počet obyvateľov: 5 379 455 (z toho 51,4 % žien)
Hustota obyvateľstva: 109/km^2
Krajské mestá: Košice (240 915), Prešov (92 687), Nitra (87 357), Žilina (86 685) Banská Bystrica (84 919), Trnava (70 191), Trenčín (58 872),
Národnostné zloženie obyvateľstva: národnosť slovenská (85,8 %), maďarská (9,7 %), rómska (1,7 %), česká (0,8 %), rusínska, ukrajinská, ruská, nemecká, poľská a iné (2 %)
Obyvateľstvo podľa náboženského vyznania: veriaci (84,1 %) z toho: rímskokatolícke (68,9 %), evanjelické a.v. (6,9 %), gréckokatolícke (4,1 %).

Parlamentné politické strany v NR SR: Smer-SD, Slovenská národná strana (SNS), Hnutie za demokratické Slovensko –Ľudová strana(HZDS-LS), Slovenská demokratická a kresťanská únia (SDKÚ), Kresťanskodemokratické hnutie (KDH), Strana maďarskej koalície (SMK)
Mena: euro
Členstvo v medzinárodných organizáciách: EÚ, NATO, OSN, OECD, OBSE atď.
Nadmorská výška: 2 655 m n.m. (Gerlachovský štít)

obsah

Kapitola 1 2

- Hodnotová orientácia
- Disciplína a poslušnosť
- Rovnosť pred zákonom
- Rovnosť príležitostí
- Trest smrti
- Príčiny nezamestnanosti
- Národná identita
- Imigranti a azylanti
- Autorita a demokracia
- Záujem o politiku
- Optimizmus mládeže
- Hodnotová orientácia - graf

Kapitola 2 12

- Ciele projektu
- Študenti - prvovoliči
- Mediálna prezentácia výsledkov výskumu
- Sociologický výskum študentov - prvovoličov v januári 2009
- Anketa
- Vedomostný test pre maturantov
- Účastníci celoslovenského kola vedomostnej súťaže a ich umiestnenie
- Výbory Študentského európskeho parlamentu
- Plenárne zasadnutie Študentského európskeho parlamentu
- Efektívnosť projektu
- Účasť na voľbách do EP 6. 6. 2009
- Naše informačné aktivity
- Poučenie z projektu SEP pre prácu s mládežou
- Študujúca mládež - cieľová skupina informačných akcií

HODNOTOVÁ ORIENTÁCIA

V demokratickej spoločnosti sú dôležité niektoré hodnoty, ktoré by mali mať občania rovnaké v záujme sociálnej súdržnosti a pri riešení vznikajúcich problémov sociálno-ekonomického rozvoja bez sebazničujúceho politického zápasu, ktorý by mohol viesť k veľkým ekonomickým stratám, ničeniu kultúrnych hodnôt alebo dokonca k prelievaniu krvi nevinných občanov.

Každá spoločnosť s nádejou očakáva od svojej mladej generácie, že si osvojí nielen najnovšie poznatky vedy a techniky, ale že uplatní v svojom profesionálnom a občianskom živote kultúru založenú na tradičných hodnotách, ako sú rovnosť, spravodlivosť, solidarita, tolerancia a pod.

V sociologickom výskume študentov v rokoch 2005, 2007, 2009 (pozri www.vyskummladeze.sk) sme hľadali, ktoré problémy študentov znepokojujú najviac, ktoré sú predmetom ich úvah a diskusií, okolo ktorých sa generačne zjednocujú a ktoré by si podľa nich zaslúžili, aby sa dostali do programových dokumentov politických strán či „portfólia“ volebných sľubov tých spoluobčanov - politikov, ktorí sa uchádzajú o ich dôveru vo volebnom zápolení o získanie politickej moci.

DISCIPLÍNA A POSLUŠNOSŤ

Najvýznamnejšia zhoda sa dosiahla v prípade orientácie vysokoškolákov (výskum 2007-78%) a stredoškolákov (75,6%) na väčší dôraz **pri výchove detí k disciplíne a poslušnosti v rodine a v škole.**

Obdobne aj medzi špecifickou skupinou prvovoličov - študentov stredných a vysokých škôl na Slovensku vo veku od 18 do 23 rokov v januári a júli 2009 (61,9% - 69,2%) sa dostala disciplína a poslušnosť v škole i v rodine na prvé miesto.

Je zrejmé, že disciplína a poslušnosť rezonuje nielen medzi rodičmi a učiteľmi, ale aj medzi študentmi v škole a deťmi v rodine. Medializované príklady násilia mladých ľudí medzi sebou (šikanovanie), detí voči rodičom a dokonca žiakov voči učiteľom signalizujú zvýšenú citlivosť k tejto problematike.

Presun bezpečnostného rizika a dokonca násilia z „ulice“ do školy ovplyvňuje pripravenosť všetkých zainteresovaných na verejný diskurz o danej téme. Ide teda predovšetkým o akési volanie po novom „poriadku“ v škole, ktorá predstavuje pre deti a dospievajúcu mládež prvý verejný priestor, v ktorom sa učia, ako funguje demokracia.

ROVNOSŤ PRED ZÁKONOM

Prekvapujúca je vysoká zhoda študentov vysokých škôl (75%) aj stredoškolákov (69,4%) v prípade **hodnotenia kvality fungovania právneho štátu** v pluralitnej demokracii Slovenska v rokoch 2005 a 2007.

O niekoľko rokov sa pripájajú k nim aj prvovoliči - študenti stredných a vysokých škôl Slovenska vo výskume 2009 (január 59,6% a jún 64,9%).

Študenti svojimi preferenciami tejto hodnoty konštatujú, že „nerovnosť pred zákonom“ sa vníma v zásade kriticky. Sociálna diferenciácia v jubilujúcej dvadsaťročnej slovenskej demokracii je už všadeprítomná. Problémom demokracie však nie je chudoba a bohatstvo, ale občianska nerovnosť chudobných a bohatých občanov pred zákonom.

Posudzovanie priestupkov a prečinov proti verejnému poriadku rovnakým metrom sa stáva tou oblasťou, prostredníctvom ktorej sa mládež prepracúva k chápaniu demokracie a zodpovednému občianskemu správaniu. Ide teda aj tu v princípe o volanie po obnovení akéhosi poriadku, tentoraz nie „školského“, ale verejného alebo občianskeho.

V oboch prípadoch je to živná pôda pre „extrémne“ občianske hnutia, ktoré sa môžu zviditeľniť práve vtedy, ak absentuje vynútiteľnosť práva súčinnosťou občana s inštitúciami právneho štátu.

ROVNOSŤ PRÍLEŽITOSTÍ

Pre Slovensko po roku 1989 bola veľmi príznačná malá citlivosť k takým postmoderným hodnotám, ako je **rovnosť príležitostí žien vo všetkých sférach spoločenského života.** Súčasná študujúca mládež si utvára akýsi nový, otvorenejší postoj aj k týmto otázkam. Približne 55% vysokoškolákov a 50% stredoškolákov v roku 2007 odpovedalo súhlasne, že by malo byť viac žien v politike. Silných odporcov žien v politike nie je veľa, skôr je tu väčšia skupina študentov s neujasneným postojom k tejto otázke.

Výskum prvovoličov - študentov v roku 2009 potvrdil, že relatívne značná časť z nich (január 59,6% a jún 43,1%) by rada videla aj medzi poslancami Európskeho parlamentu viac žien.

Tvorba kandidátskych listín politických strán tak, aby medzi zvoliteľnými boli aj ženy, predstavuje dôležitú odpoveď na trend prehlbovania participácie žien v politickom a občianskom živote slovenskej spoločnosti. Ako to potvrdili voľby do EP v roku 2004 a 2009, občania a aj prvovoliči radi využívajú možnosť volebného zákona a zakrúžkovaním presúvajú kandidátov z nezvoliteľných miest na prvé miesto aj proti vôli straníckych grémií alebo vodcov politických strán.

TREST SMRTI

Napokon je tu ešte jedna oblasť regulácie spoločenského života, v ktorej dosahuje študujúca mládež na Slovensku výraznú zhodu. Je to **uplatnenie trestu smrti za niektoré obzvlášť zavrhnutiahodné trestné činy.** Počet stúpencov „trestu smrti“ medzi vysokoškolákmi (56%) a stredoškolákmi (59,6%) v roku 2007 oproti roku 2005 mierne stúpol.

Študenti - prvovoliči v roku 2009 prezentovali obdobné videnie riešenia trestu spravodlivej odplaty na približne rovnakej úrovni (48,4% a 53,6%).

Téma „trestu smrti“ sa momentálne „nenosí“, ba skôr naopak, pokladá sa za vhodnejšie tému tabuizovať. Medializované prípady pedofilných vrážd a násilných útokov detí voči bezmocným starým ľuďom neustále mladých ľudí iritujú a spochybňujú oficiálne stanoviská o treste smrti. Mladí ľudia, najmä študenti majú záujem o tejto téme diskutovať s rodičmi, učiteľmi a expertmi, aby si ujasnili svoj názor o oprávnenosti zákazu trestu smrti v krajinách EÚ, ale aj neoprávnenosti eutanázie nevyliečiteľne chorých a trpiacich.

PRÍČINY NEZAMESTNANOSTI

Príčiny nezamestnanosti videlo v roku 2007 30,6% vysokoškolákov v osobnostných faktoroch. V roku 2005 to bolo však iba 20,8% respondentov. V tomto období sa vysokoškoláci ešte nevedeli rozhodnúť, aké je správne vysvetlenie tohto fenoménu. Osobnú vinu za nezamestnanosť pripisovali aj stredoškoláci už oveľa viac (30,2%) ako pred dvomi rokmi (21,7%) osobám, ktoré sa nachádzajú v tejto sociálnej situácii.

Keďže v rokoch 2005 až 2007 rástol počet nových pracovných miest, „nezamestnanosť“ sa menila na „nezamestnateľnosť“ niektorých špecifických skupín. U študentov vzniklo presvedčenie o „osobnej vine“ nezamestnaných za nezamestnanosť.

V roku 2009 sa situácia rapídne mení a aj mnohí študenti - prvovoliči sa mohli presvedčiť, že nezamestnanosť sa netýka iba lajdákov, ale celých osadenstiev aj známych a solídnych výrobcov.

Osobné príčiny reálnej nezamestnanosti od januára 2009 (21%,) poklesli k júnu 2009 až na 16,8%. Naopak, rástol podiel študentov, ktorí odmietajú takéto vysvetlenie a oproti januáru 2009 (32,6%) dosiahol až 37,2%.

Nezamestnanosť a nezamestnateľnosť sa viažu u študujúcej mládeže s relatívne vysokou dôverou vo skvelú individuálnu životnú perspektívu. Hospodárska kríza s jej rozdielnymi dopadmi na segmenty práce a regióny krajiny, zápasy zamestnaneckých a zamestnávateľských zväzov o udržanie zamestnanosti sú neopakovateľnou „politickou školou“ súčasnej generácie mládeže. Náš výskum už nezastihol študentov - absolventov stredných a vysokých škôl na jeseň roku 2009. Po prvýkrát od roku 1990 sa častejšie vyskytujú prípady vzniku nezamestnanosti aj medzi absolventmi vysokých škôl.

NARODNÁ IDENTITA

Európska integrácia prináša našej krajine mnohé výhody. Všeobecne sa predpokladá, že mladá generácia podporuje európsku integráciu, pretože sa jej otvárajú nové študijné i pracovné príležitosti. Je tu však aj otázka **nebezpečenstva ohrozenia národnej identity ako fenoménu kultúrnej svojbytnosti Slovákov**. V roku 2007 približne 27% vysokoškolákov odpovedalo pozitívne na otázku, či Európska únia značí pre nás faktor straty národnej kultúry a tradícií. V roku 2005 ich bolo iba 21,6%.

Vo výskume prvovoličov - študentov ich bolo iba 19,5% a 20,9%. Posilňuje sa skupina, ktorá takúto obavu jednoznačnejšie odmieta (44,4% a 42,2%).

Kultúrna svojbytnosť Slovákov sa v Európe nestráca, ale práve naopak, rozvíja sa. Stáva sa známejšia práve prostredníctvom intenzívnejšej konfrontácie s inými národnými kultúrami európskych krajín, kde sa Slováci uplatňujú nielen ako umelci alebo rekreanti, ale najmä ako úspešní študenti či remeselníci.

Symboly Slovenska a jeho identity sa stávajú známejšie aj prostredníctvom prieniku eura do Európy. Slovenský občan - spotrebiteľ so svojím silným platidlom uskutočnil prvú priateľskú inváziu nielen do Poľska a Česka, ale aj Maďarska. S prekvapením zisťoval, že šikovní obchodníci sa učia slovenský jazyk a vítajú ho s úsmevom napriek mediálnej a diplomatickej prestrelke medzi politickými stranami a vládami Slovenska a Maďarska. S prekvapením zisťoval, že aj medzinárodné obchodné siete s dominantným postavením na trhu a udržiavanými vysokými cenami sa dovolávajú slovenského patriotizmu a volajú „kupujte slovenské výrobky na Slovensku“.

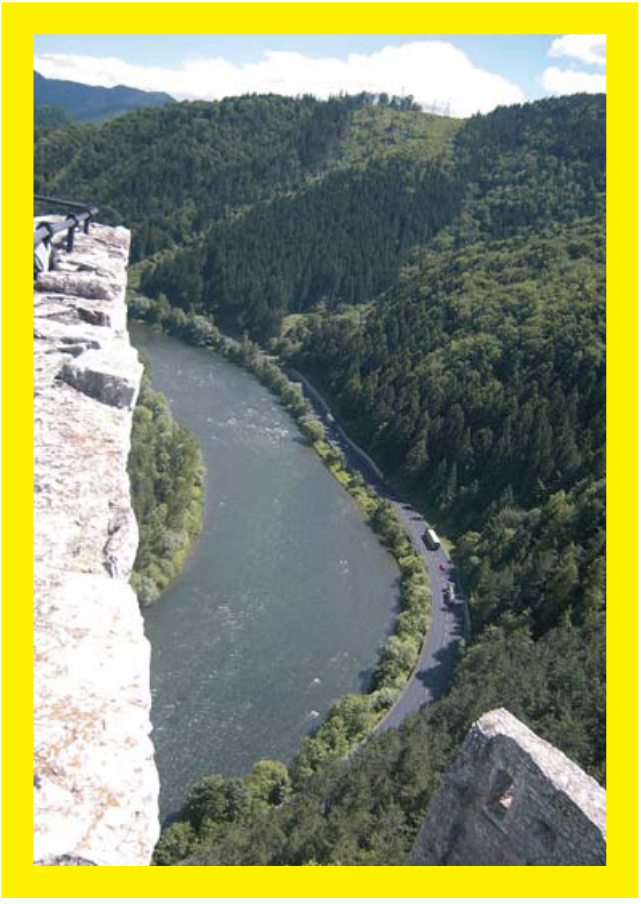

IMIGRANTI A AZYLANTI

Nielen v Rakúsku, ale aj na Slovensku sa spája **fenomén imigrantov a azylantov** s nekalou konkurenciou na trhu práce alebo s rastom kriminality. Zdá sa, že sa postoj k ľudom, ktorí prichádzajú na Slovensko, mení. Nemožno ho charakterizovať ako trend nejakej všeobecnej akceptácie alebo odmietania.

„Je tu príliš veľa imigrantov“, prehlásilo 21,6% vysokoškolákov a 26% stredoškolákov v roku 2007.

Študenti - prvovoliči v roku 2009 akceptovali toto ohrozenie (24,7% a 31,5%) na podobnej úrovni ako v predchádzajúcom období. V roku 2009 už 39,4% a 32,8% študentov ohrozenie spoločnosti imigrantmi a azylantmi jednoznačnejšie odmietlo.

Polarizácia študentov v tejto otázke sa prehĺbila.

Slovensko je z hľadiska rozsahu a rozmanitosti imigrácie v neporovnateľne inej situácii ako Španielsko, Taliansko, Francúzsko alebo Nemecko a Rakúsko.To aj podmieňuje postupnú akceptáciu spolužitia s inými mimoeurópskymi kultúrnymi komunitami. Mnohé z nich chápu občania ako také, ktoré neohrozujú, ale obohacujú každodenný život na Slovensku (ázijská kuchyňa a predaj lacného textilu).

Pre Slovensko je problémom skôr kultúrne spolužitie s vlastnými Rómami, ktoré nadobúda v súčasnom období hospodárskej krízy traumatizujúce podoby a bezvýchodis-kovú perspektívu. Veľké očakávania sa spájajú s koncepciou multikultúrnej integrácie Rómov v Európskej únii.

AUTORITA A DEMOKRACIA

Sklony občanov Slovenska obdivovať *silnú osobnosť,* dôverovať *silnému mužovi* alebo autorite po roku 1989 sú relatívne známe a popularizované v celej Európe. Majú svoje historické korene v dlhoročnej tradícii „hnedej“ a „červenej“ diktatúry. Je tu však aj nezrelá „parlamentná demokracia“ po roku 1989
s politickými stranami, ktoré nevzbudzujú dôveru.

Ak pred dvoma rokmi bolo medzi stredoškolákmi 31,1% „stúpencov“ silného muža-vodcu, tak v roku 2007 to bolo už iba 26,3% stredoškolákov.

V tom istom období vzrástol počet „odporcov“ silného vodcu u vysokoškolákov z 40,6% v roku 2005 na 49,3% v roku 2007.

Najnovšie poznatky o študentoch - prvovoličoch z roku 2009 signalizujú pokles stúpencov silného muža - politika: je to už iba 24,7% (január) a 25,7% (jún) , pričom podiel odporcov si udržiava svoju hodnotu 34,8%. a 36,3%

Parlamentná demokracia na Slovensku od roku 1998 až po súčasnosť jednoducho funguje a vládnuce politické strany sa prezentujú ako aktéri, ktorí vládnu v koalícii viacerých partnerov vzájomnou konfrontáciou a konsenzom. Občania nedali v parlamentných voľbách 2006 veľkú šancu politickým stranám so sklonmi k autoritárskym metódam. Je však pravdou, že extrémistické občianske hnutia získavajú na sympatiách verejnosti a regrutujú svojich stúpencov najmä medzi mladými ľuďmi.

ZÁUJEM O POLITIKU

Výsledky sociologického výskumu stredoškolskej a vysokoškolskej mládeže potvrdzujú, že na Slovensku sa nemení záujem mladých ľudí o politiku.

Správnejšie by sa malo hovoriť, že mladí ľudia, stredoškoláci (70%) i vysokoškoláci (60%) nemajú záujem o politiku. Orientujú sa viac na svoju úspešnú životnú kariéru, rozvíjanie športových a kultúrnych záujmov a veselé prežitie študentských časov. Platí to aj v prípade našich študentov - prvovoličov v roku 2009, keď nezáujem o politiku deklarovalo 65% a 72%.

To, čo sa mení za ostatných desať rokov, je postupujúca politická a hodnotová polarizácia študujúcej mládeže. V rokoch 2005 - 2007 sa približne 10% hlásilo k ľavici a 15% k pravici. V zásade to značí, že približne 25 % študentov má už vyhranenejší názor aj na spôsoby riešenia rozličných spoločenských problémov.

Prvoviči po uskutočnení volieb do EP v júni 2009 nás informovali, že 12,8% sa cíti byť naľavo a 19,7% napravo od stredu politického spektra. Môžeme z toho oprávnene usúdiť, že až 32,5% signalizuje vyhranenejší záujem o politiku, pričom mladí ľudia sa spravidla o niečo viac orientujú pravicovo - liberálne.

Študenti začínajú chápať, že aj riešenie dôsledkov aktuálnej hospodárskej krízy či bežných problémov spoločnosti v situácii hospodárskeho rozvoja má niekoľko riešení. Pozorne porovnávajú programy jednotlivých politických strán prezentovaných najmä živými kandidátmi či poslancami. Ich zrozumiteľná a vtipná prezentácia pri osobných stretnutiach s mladými ľuďmi je dôležitou súčasťou práce s voličmi.

OPTIMIZMUS MLÁDEŽE

V roku 2004 medzinárodný výskum mládeže potvrdil, že mladí ľudia v Európe chápu svoju budúcnosť odlišne. Estónska mládež (nad 18 rokov) bola ohľadne svojej budúcnosti najoptimistickejšia. Fínsko, UK, ale aj Slovensko mali celkom optimistickú mládež, ktorá očakávala lepšie podmienky pre svoj život v budúcnosti ako generácia ich rodičov. Mladí Francúzi i Taliani boli optimisti ohľadne práce a platových perspektív, ale obávali sa masívneho zníženia sociálnych istôt. Nemci a Rakúšania vyjadrovali najpesimistickejší postoj k budúcnosti. Odvtedy, ako sa EÚ postupne rozširuje, žijú s predstavou, že budú iba strácať.

V roku 2007 sa optimizmus slovenskej študujúcej mládeže posilnil. Očakávania stredoškolákov boli ešte optimistickejšie (56,6%), ako boli v roku 2005 (45,2%). Inak to bolo u vysokoškolákov. Celkové očakávania vysokoškolských študentov ohľadne ich budúcnosti boli trochu optimistickejšie v roku 2005 (60%) ako v roku 2007 (55%).

V roku 2009 celkový optimizmus pretrvával, ale pochopiteľne, odlišné to bolo začiatkom a iste koncom roka u 18-ročných (57,4%) a 23 ročných(41,4%).

Pravda, tieto výkyvy nemôžu prekryť celkovo optimistickú pozíciu stredoškolákov a vysokoškolákov k budúcnosti v porovnaní s ich rodičmi.

Postup európskej integrácie na Slovensku otvára nebývalé životné šance pre súčasnú mladú generáciu vysokoškolských študentov. Je to skupina, ktorá má najvyšší volebný potenciál, pokiaľ ide o priamu voľbu slovenských poslancov do európskeho zastupiteľského zboru.

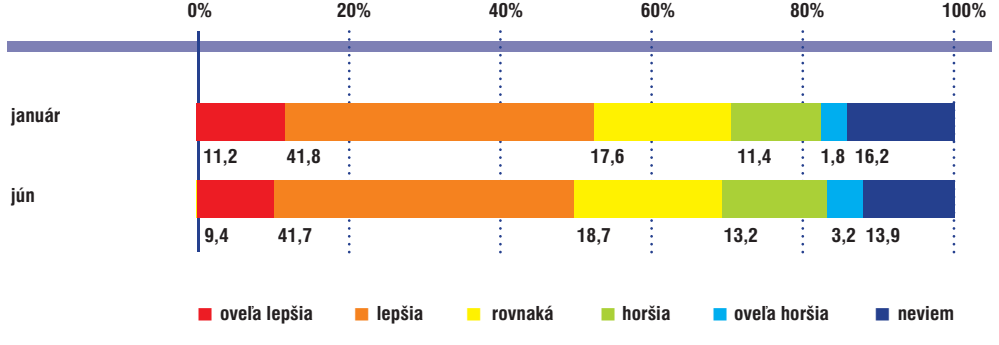

Otázka: Aká bude vaša budúcnosť o 10 rokov v porovnaní s vašimi rodičmi?

HODNOTOVÁ ORIENTÁCIA

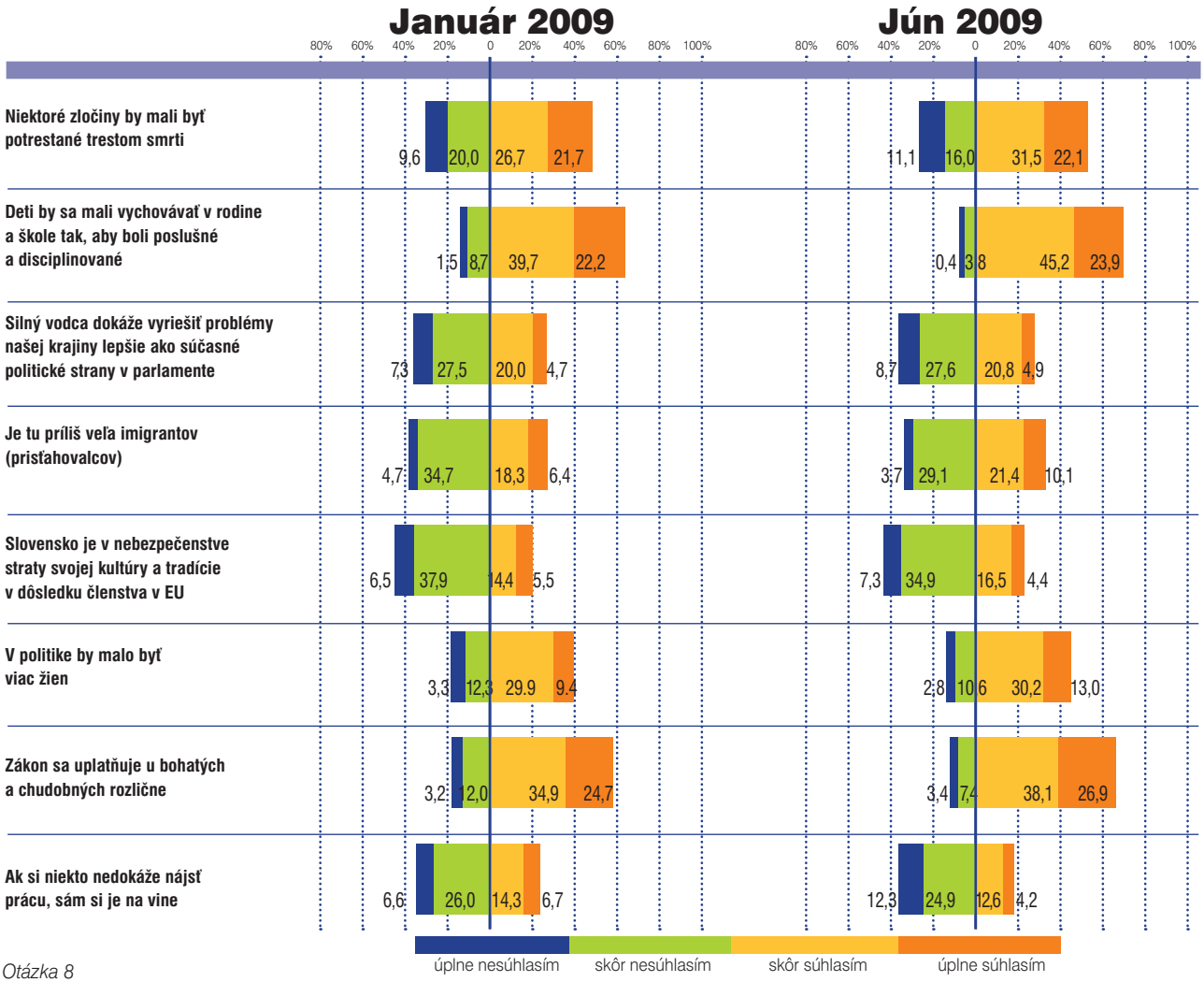

Otázka 8
Vzorka: 963/757 študentov SR vo veku 18-23 rokov
Prečítajte si niekoľko tvrdení a ku každému sa vyjadrite na stupnici od „1" = úplne súhlasím po „5" % úplne nesúhlasím.

Ciele projektu

Generálne riaditeľstvo Európskeho parlamentu pre komunikáciu podporilo náš projekt informačnej prípravy študentov - prvovoličov aj preto, že vo voľbách do EP roku 2004 sa Slovensko umiestnilo na poslednom mieste spomedzi členských krajín EÚ. Volieb do EP sa zúčastnilo 16,9% občanov Slovenska.

Cieľom projektu bolo hravou a interaktívnou formou objasňovať:

- postavenie a poslanie Európskeho parlamentu medzi inštitúciami EÚ,
- procesy integrácie Slovenska do EÚ od roku 2004 ako dôležitý faktor premeny demokratického vládnutia na Slovensku,
- poznatky z pôsobenia 14 slovenských poslancov na činnosti EP v rokoch 2004-2009,
- mládežnícku politiku EÚU a Slovenska (mobilita mládeže, dobrovoľníctvo, vzdelávacie programy, programy na podporu práce s mládežou).

Vidiac, čo sa v rámci projektu Študentský európsky parlament už doteraz dosiahlo, sme radi, že sa ho **Generálne riaditeľstvo Európskeho parlamentu pre komunikáciu** rozhodlo podporiť aj štedrým finančným príspevkom. Už niekoľko rokov prispieva na projekty, ktoré zvyšujú informovanosť o Európskej únii a Európskom parlamente osobitne a každoročne takýto grant získa aj jeden záujemca zo Slovenska.

Robert Hajšel, riaditeľ Informačnej kancelárie Európskeho parlamentu na Slovensku

Plenárne zasadnutie projektu 27.2.2009 v Trnave

Študenti - prvovoliči

Študenti na vysokých školách (Bc. a Mgr.) SR predstavujú čoraz významnejšiu časť mladej generácie vo veku od 18 do 23 rokov.

Rok	počet vysokých škôl	počet študentov
1993	14	58 843
1997	18	82 432
2003	21	98 409
2007	30	131 888

Na stredných školách Slovenska študuje v poslednom ročníku 57 300 žiakov, z ktorých väčšina získala v júni roku 2009 na základe dosiahnutia veku 18 rokov volebné právo.

Na vysokých školách v SR študovalo v roku 2009 formou denného štúdia v 1. až 4. ročníku celkovo 115 200 študentov.

Tieto dve skupiny študentov získali možnosť po prvýkrát vo svojom živote zúčastniť sa volieb poslancov do Európskeho parlamentu (6.6.2009).

Definovali sme ich ako prvovoličov a stali sa našou cieľovou skupinou.

Mediálna prezentácia výsledkov výskumu

Tlačová beseda, ktorá sa uskutočnila v Dome Európskej únie (20.2.2009) a následná prezentácia výsledkov výskumu v televízii zdôraznila malý záujem mladých ľudí o politiku a potvrdila obavy z nízkej volebnej účasti (21,4%) v júnových voľbách do EP.

Médiá zdôraznili tie poznatky z výskumu, ktoré charakterizovali informačný deficit študentov o EP, jeho kompetenciách, ale aj malú informovanosť študentov o celkovej činnosti slovenských poslancov EP od roku 2004.

Odštartovala sa tým celoslovenská mediálna kampaň k voľbám do EP.

Dom Európskej únie, Palisády 29, 81106 Bratislava

Študenti: Aký je ich záujem voliť?
Videoreportáž SEP Slovensko, Správy STV 1
20. februára 2009

Voľby a prvovoliči
Televízne noviny, Markíza
28. februára 2009

Sociologický výskum študentov - prvovoličov v januári 2009

Náš projekt práce s mládežou označovaný logom SEP rešpektoval zásadu „lepšieho porozumenia a pochopenia mládeže“, ktorá sa uplatňuje v európskej mládežníckej politike od roku 2004.

Projekt mobilizácie prvovoličov - študentov vo veku 18-23 rokov vo voľbách do EP v roku 2009 si vyžadoval realizovať aj dva sociologické výskumy cieľovej skupiny v rozmedzí 6 mesiacov. Na tento výskum sme využili finančné prostriedky z príspevku odboru mládeže Ministerstva školstva SR.

Cieľom prvého výskumu bolo zistiť, čo vedia mladí ľudia - prvovoliči o voľbách plánovaných na rok 2009 (voľba prezidenta SR, voľby do EP, voľby do VÚC) a 2010 (voľby do Národnej rady SR) na Slovensku a predovšetkým, či sa ch hodlajú zúčastniť.

Výsledky výskumu poskytli tieto informácie o predpokladanom volebnom správaní sa skúmaných študentov - prvovoličov vo voľbách do Európskeho parlamentu:

- 54,2 % vedelo, že voľby do EP budú v roku 2009,
- 50 % študentov sa domnieva, že výška platov poslancov EP predstavuje 6 a viac tis. EUR (t.j. je veľmi vysoká),
- 45 % študentov dôveruje európskym inštitúciám, ako sú Európska komisia a Európsky parlament,
- 40 % študentov poznalo meno komisára EK, ktorý pochádza zo Slovenska (J. Figeľ, komisár pre oblasť vzdelávania, kultúry, mládeže a športu)
- 32 % študentov vie, že vo voľbách do EP v roku 2009 na Slovensku budeme voliť nie 14, ale iba 13 poslancov.
- 21,3 % prehlásilo, že sa volieb určite zúčastnia a ďalších 13 % prehlásilo, že sa ich zúčastnia takmer isto.

Plánovaná účasť na voľbách

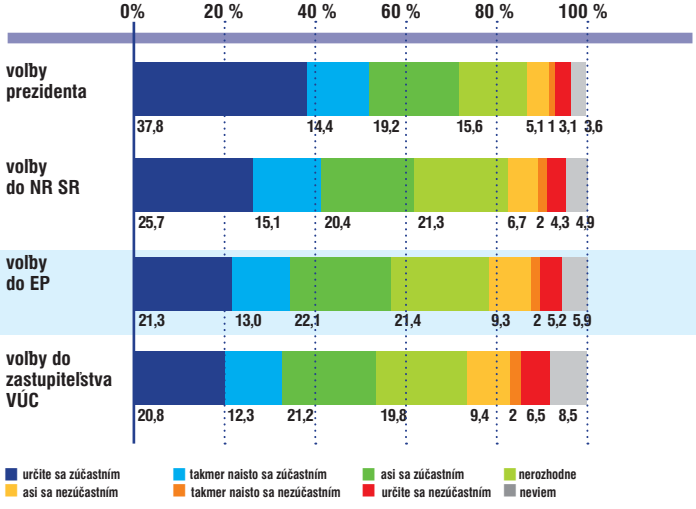

Otázka 15: Do akej miery ste rozhodnutý/-á sa zúčastniť...
Vzorka: 965 študentov vo veku 18-23 rokov

Kto je komisár EÚ za SR?

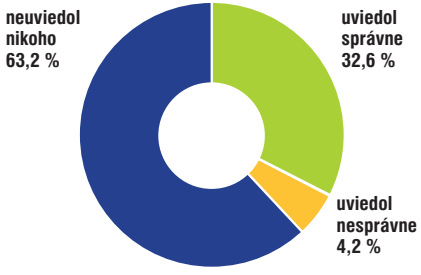

Otázka 20: Komisárom v Európskom parlamente je za Slovensko - uveď jeho meno:
Vzorka: 714 študentov vo veku 18-23 rokov

ANKETA

poslancov Európskeho parlamentu za Slovenskú republiku

Európsky parlament a mladí ľudia (prvovoliči)

Na projekte Katedry politológie FF UCM v Trnave „Študentský európsky parlament“ sa zúčastnili v predvolebnom období aj viacerí europoslanci a kandidáti na europoslancov za politické strany. Prispeli do našej ankety s jednoduchou otázkou: prečo by sa mal mladý občan Slovenskej republiky zúčastniť volieb do Európskeho parlamentu?

Úplné znenie odpovedí je na www.sepeu.sk.

Niektorí z nich sa aj zúčastnili plenárnych zasadnutí SEP v Trnave (E. Bauer, M. Mikolášik) a Bratislave (P. Baco).

BORIS ZALA (SMER-SD):

Bez veľkých a patetických rečí treba jasne povedať, že sme celým svojím životom Európania.

Aj ako Slováci sme zároveň Európania, sme členmi Európskej únie a chceme ju formovať aj podľa našich predstáv, chceme byť jej spoluformovatelia, nie pasívni preberači toho, čo nám ponúknu, či navrhnú iní. Európska únia je vzrušujúce politické dobrodružstvo v tom najlepšom slova zmysle: nový projekt, ktorý nemá vo svete obdobu, projekt rozširujúci sféru demokracie, spravodlivosti a kultivovaného trhu už na 27 štátov. Ešte prednedávnom sme si nevedeli predstaviť voľný pohyb po Európe, slobodu výberu štúdia, zamestnania či podnikania, dovolenky a cesty bez pasov a od tohto roka aj bez výmeny peňazí. Sme stále viac Európania v tom pravom slova zmysle.

EDIT BAUER (SMK):

Práve mladým ľuďom európska integrácia prináša množstvo výhod, ktoré predchádzajúce generácie nemali. Môžeme spomenúť predovšetkým možnosť študovať v zahraničí na renomovaných univerzitách a spoznávať pritom iné kultúry, nadväzovať kontakty s mladými z celého sveta a v neposlednom rade možnosť zdokonaľovať sa v cudzích jazykoch. Nepopierateľne, prínosom EÚ je aj príležitosť pracovať za hranicami Slovenska, cestovanie v rámci únie bez bariér, cezhraničná zdravotná starostlivosť, využívanie roamingových služieb za výhodné ceny a mnohé ďalšie. To všetko mladým uľahčuje a zjednodušuje život, otvára nové perspektívy a vytvára nové šance.

PETER ŠŤASTNÝ (SDKÚ-DS):

Záujmy občanov Európskej únie, mladých či starších, reprezentuje v prvom rade Európsky parlament.

Právomoci Európskeho parlamentu stále narastajú a Európska únia neustále ovplyvňuje náš každodenný život. To, že sme európski občania, nám poskytuje mnoho výhod, a hlavne mladým ľuďom, ktorí dnes môžu i vďaka EÚ cestovať, študovať a pracovať po celej Európe. Demokracia, sloboda a práva, ktoré dnes požívame, nie sú samozrejmosťou. Treba ich chrániť, zveľaďovať a rozširovať aj pre druhých, ktorí ich dnes ešte nemajú. Tým, že volím, prispievam k upevneniu demokracie, ale i budúcemu mieru a prosperite v Európske únii i vo svete.

MIROSLAV MIKOLÁŠIK (KDH):

Prostredníctvom politiky EÚ pre mladých majú dnešní mladí možnosť zapojiť sa do množstva zaujímavých projektov, iniciatív a výmenných pobytov a zdokonaliť sa tak v ovládaní cudzích jazykov. Slovensko potrebuje generáciu mladých aktívnych ľudí, ktorí vedia, čo chcú a ktorí nenechajú o svojej budúcnosti rozhodovať iných. Mladých ľudí, ktorí vedia, že je ich právom i povinnosťou vyjadriť svoje presvedčenie pri voľbách slovenských zástupcov do Európskeho parlamentu. Mladých ľudí, ktorí pristupujú zodpovedne k budúcnosti svojej, svojich najbližších i celého spoločenstva.

VLADIMÍR MAŇKA (SMER-SD):

V júnových európskych voľbách stáli voliči pred zásadným rozhodnutím. V čase, keď ľudia v celej Európe čelia hospodárskej recesii a rastúcej nezamestnanosti v dôsledku globálnej finančnej a hospodárskej krízy, vysokým cenám potravín a palív, klesajúcej kúpnej sile a rastúcemu riziku chudoby, klimatickým zmenám a bezpečnostným rizikám od terorizmu až po kriminalitu, je to voľba medzi sociálnodemokratickou víziou progresívnej Európy, v ktorej občania, členské štáty a inštitúcie spolupracujú a riešia najpálčivejšie problémy, alebo víziou konzervatívnej Európy, v ktorej je budúcnosť našich krajín a občanov ponechaná v rukách trhu.

VEDOMOSTNÝ TEST PRE MATURANTOV

Internetové testovanie prebiehalo v dvoch etapách. Testu sa celkovo zúčastnilo 2 212 žiakov, dokončilo ho 80,42%.

V prvej vlne, ktorá bola rozhodujúca pre nasledujúce kolá, dokončilo test 1 477 žiakov (čo predstavovalo 83,78 % z 1763 žiakov, ktorí začali s testom). Najviac z nich pochádzalo zo škôl v Košickom kraji (graf).

Graf : Podiel účastníkov jednotlivých krajov na celkovom počte účastníkov

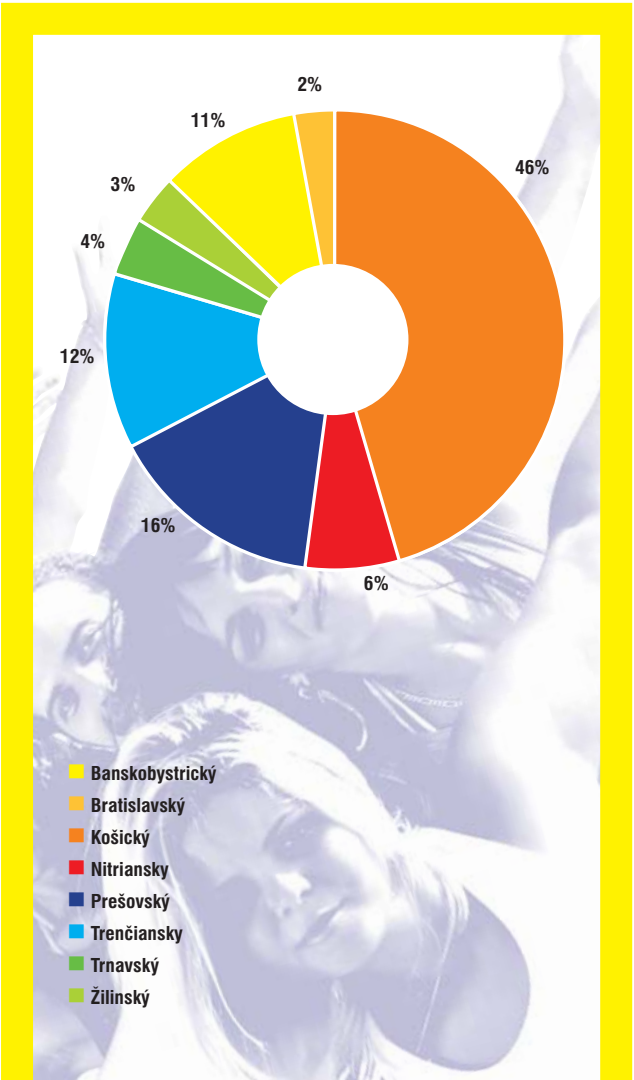

Najviac žiakov odpovedalo správne na otázku:

- vlajke Európskej únie 75,32% ,
- sídle Európskej komisie 62,29%,
- definovania Európskeho parlamentu ako jediného orgánu EÚ, ktorý volia občania 61,77%.

Najmenej žiakov správne odpovedalo na dve otázky:

- kedy bolo založené Európske spoločenstvo uhlia a ocele 14,88%,
- aký je názov organizácie, ktorá je súčasťou budovania obrannej politiky EÚ 13,43%.

Účastníci celoslovenského kola vedomostnej súťaže a ich umiestnenie

1. **miesto: Prešovský kraj** – Gymnázium P. O. Hviezdoslava, Kežmarok – Leo Košúth, Monika Orovčíková a Jozef Osvald
2. **miesto: Trnavský kraj** – Gymnázium Jána Hollého, Trnava – Gabriela Stachová, Zuzana Tačovská a Martina Lahová
3. **miesto: Žilinský kraj** – Gymnázium, Kysucké Nové Mesto 16 – Dominika Vojtková, Peter Považan a Martin Sýkora
4. **miesto: Banskobystrický kraj** – Prvé slovenské a literárne gymnázium, Revúca – Kristína Korenková, Lívia Brtáňová a Tomáš Bálint
5. **miesto: Košický kraj** – SOŠ obchodu a služieb, Michalovce –Emília Ždiňáková, Peter Moroz a Martin Kudělka
5. **miesto: Trenčiansky kraj** – Gymnázium, Partizánske Lucia Kopiarová, Jakub Bučko a Peter Hudok
6. **miesto: Bratislavský kraj** – SOŠ automobilová, Bratislava – Marek Blaškovič, Lukáš Fronc a Michal Beňa
7. **miesto: Nitriansky kraj** – Spojená škola – Obchodná akadémia, Nové Zámky – Ľubica Mančušková, Martina Poláková a Viviana Ondreášová

Skupina 6 stredoškolských študentov z gymnázií v Kežmarku a Trnave a skupina vysokoškolských študentov (Andrea Ferjenčíková, Zuzana Tokárová, Viktória Kopuničová a Adam Števko) sa zúčastní na pracovnej návšteve EP v Strasburgu v roku 2010.

Výbory Študentského európskeho parlamentu

Simulované zasadnutie výboru Európskeho parlamentu sme považovali za primeraný spôsob prehĺbenia vedomostí vysokoškolákov o fungovaní, poslaní a kompetenciách Európskeho parlamentu. Vžívaním sa do roly europoslanca spoznávali ich prácu. Naštudovali si aktuálne témy, o ktorých sa diskutuje v ich výbore EP. Zorganizovali si zasadnutie a pozvali hostí.

V každom krajskom meste Slovenska sa uskutočnil minimálne jeden modelový výbor. Regionálny koordinátor participoval na dvoch modelových výboroch v Trnave, Trenčíne, Žiline, Nitre, Prešove. Jeden výbor sa konal v Bratislave, v Banskej Bystrici a v Košiciach. Dva výbory sa vzhľadom na nízky záujem miestnych študentov nekonali. Regionálni koordinátori pripravili spolu 16 uznesení, ktoré boli prerokované a napokon schválené na záverečnom plenárnom zhromaždení.

Priemerná účasť na každom výbore bolo 35 študentov, rekordnú účasť zaznamenal Výbor pre priemysel, výskum a energetiku, na ktorom sa v Trenčíne zúčastnilo 67 študentov a ich hostí.

Na zasadnutia modelových výborov a plenárnych zhromaždení boli pozvaní poslanci Európskeho parlamentu, ale aj kandidáti za poslancov EP tak z parlamentných, ako aj mimoparlamentných politických strán. Pozvanie prijali aj odborníci z radov štátnych úradníkov, vysokoškolských pedagógov, zástupcov mimovládnych organizácií a súkromných firiem.

Slovenskí študenti očakávajú, že poslanci si nielen vypočujú ich názory, ale niektoré návrhy zapracujú do svojich programov a prípadne ich prednesú vo výboroch skutočného Európskeho parlamentu v roku 2010.

K tomuto cieľu bude slúžiť návšteva 10 slovenských študentov v EP v Štrasburgu 8. - 10. februára 2010.

Plenárne zasadnutie Študentského európskeho parlamentu

Uznesenia pléna

1. Odmietame návrh, aby na verejných priestranstvách boli vytvorené zóny pre fajčiarov a podporujeme návrh, aby fajčenie bolo zakázané na všetkých verejných priestranstvách.
2. Navrhujeme, aby na národných kandidátkach členských krajín EÚ do Európskeho parlamentu boli prvé dve miesta obsadzované vždy osobami opačného pohlavia.
3. Berieme na vedomie uznesenia prijaté v jednotlivých modelových výboroch a poverujeme garantov projektu, aby nasledujúce návrhy tlmočili novozvoleným poslancom Európskeho parlamentu za Slovenskú republiku.

Vyzývame Európsky parlament

- aby vytváral prekážky na dovoz tých tovarov z tretích krajín, ktoré nespĺňajú základné zdravotné, hygienické alebo iné predpisy európskeho spoločenstva,
- aby vyčlenil ďalšie finančné prostriedky na podporu vzdelávacích aktivít a výmenných pobytov mladých ľudí študujúcich na vysokých školách v krajinách Európskej únie,
- aby sa výbor EP Vnútorný trh a ochrana spotrebiteľa podieľal na informačnej kampani, ktorá by viedla k prehĺbeniu informácií spotrebiteľov o svojich právach pri nákupoch tovarov a služieb, nákupoch prostredníctvom internetu, o informáciách o záručnej dobe a reklamačných podmienkach, bankových službách a uzatváraní rôznych zmlúv medzi predajcom a spotrebiteľom,
- aby členské štáty Európskej únie podporili a na svojom území prijali legislatívu, ktorá by zaviedla absolútny zákaz fajčenia na verejnom priestranstve a tvrdšie postihy ľudí, ktorí by tento zákaz porušovali,
- aby výbor Doprava a cestovný ruch Európskeho parlamentu prijal uznesenie, ktorým podporí myšlienku vytvorenia železničného koridoru, ktorý bude prechádzať aj hlavným mestom Slovenska,
- aby výbor Zamestnanosť a sociálne veci Európskeho parlamentu vyzval členské štáty Európskej únie, v ktorých ešte existujú prekážky voľného pohybu pracovnej sily pre obyvateľov nových členských štátov, aby tieto obmedzenia zrušil,
- na celoplošné riešenie ekonomickej situácie v zaostalejších regiónoch prostredníctvom zriadenia poradenských centier (ako súčasť verejnej správy), ktoré by plnili funkciu poradenskú a funkciu prvostupňovej kontroly pri vytváraní a napĺňaní projektových cieľov,
- inštitúcie Európskej únie, aby riešenie problematiky energetickej politiky zaradili do svojej agendy a výrazne podporovali projekty zamerané na podporu diverzifikácie energetických zdrojov v kontexte celej Európskej únie,
- aby sa orientovala spoločná poľnohospodárska politika na posilnenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva, na podporu trhovo orientovaného

a trvalo udržateľného poľnohospodárstva, na posilnenie rozvoja vidieka a malých fariem,

- aby EK zabezpečila vyčlenenie primeraných finančných zdrojov na akcie súvisiace s vytváraním modelových pracovísk na vybraných úradoch prostredníctvom online objednávania klientov pri poskytovaní vybraných verejných služieb a následne ho aplikovala na všetkých pracoviskách verejnej správy,
- k širšej politickej debate o identite Európskej únie, ktorá však nemá znamenať unifikáciu smerujúcu na úkor národnej identity a zároveň odporúča prijať opatrenia, ktoré zlepšia podporu vstupu mladých ľudí na pracovný trh nielen v rámci svojho členského štátu, ale v rámci celého pracovného trhu Európskej únie,
- aby výbor Kultúra a vzdelávanie a aj iní podporovali vznik pracovísk (centier) kontinuálneho vzdelávania a zároveň vyčlenenie financií pre podporu a rozvoj týchto pracovísk (centier),
- aby EK bola dôsledná v presadzovaní svojich uznesení a aby dbala na ich reflexiu v praxi - naplnením určitých kvót obsadenia žien vo verejných funkciách, ktoré budú vyplývať zo zákona,
- aby EK podporila manažment a rozvoj na oboch stranách hranice medzi Slovenskom a Ukrajinou a aby odstraňovala práve rozdiely v kvalite ľudských zdrojov,
- aby EK iniciovala spoločný SR-UKR brainstorming zodpovedných inštitúcií alebo vypracovanie štúdie, ktorá by identifikovala možné oblasti spoločného postupu a spolupráce pri riadení a prevádzkovaní hraničných priechodov.

Kongresové centrum Národnej rady SR, Bratislava 1.6.2009

Efektívnosť projektu

V druhom sociologickom výskume sme venovali predovšetkým pozornosť tým údajom, ktoré by upresnili efektívnosť prieniku aktivít projektu do študentského prostredia z hľadiska mobilizácie študentov k volebnej participácii.

Informovanosť o projekte

Zistili sme, že 57 % respondentov nevedelo nič o tomto podujatí – projekte a 43 % sa na projekte zúčastnilo, alebo malo o ňom informácie. Z toho:

- 5 % respondentov prehlásilo, že sa zúčastnilo akcií projektu, napr. na súťaži vedomostí na internete alebo zasadnutiach výborov SEP na svojej univerzite.
- 11% respondentov prehlásilo, že osobne sa projektu nezúčastnili, ale ich spolužiaci, kolegovia sa projektu zúčastnili.
- 27% tvrdí, že niečo o SEP počuli, alebo videli v médiách.

Účasť vo voľbách v závislosti od participácie na projekte

Miera účasti vo voľbách je odlišná podľa úrovne participačnej intenzity na projekte.

Na voľbách sa zúčastnili najviac študenti

- ktorí sa osobne nejakým spôsobom zúčastnil aj projektu – 54%,
- ktorých priatelia, kolegovia, spolužiaci sa zúčastnili projektu – 51% .

Na voľbách sa menej zúčastnili študenti

- ktorí uvádzajú, že iba niečo o projekte počuli v rozhlase, alebo videli v televízii, na internete a pod. – 41 %,
- ktorí o projekte nikdy nepočuli - 24 %.

Študentský európsky parlament

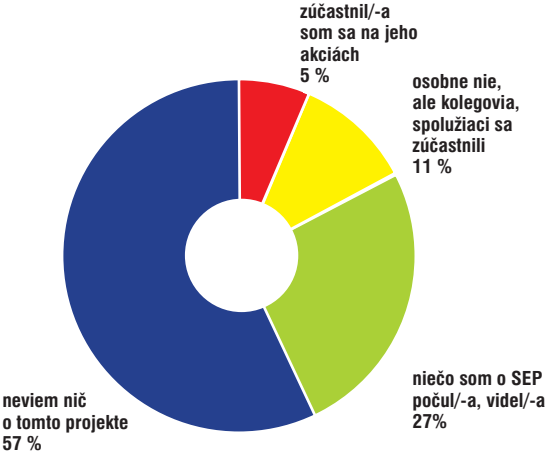

Otázka 12: Jaden z projektov na objasnenie poslania EP bol tzv. Študentský európsky parlament zameraný na prvovoličov - študentov. Dá sa povedať, že...
Vzorka: 757 študentov vo veku 18-23 rokov

Študenti SR a ich účasť na voľbách do EP 6. 6. 2009

Účasť študentov SR na voľbách do Európskeho parlamentu

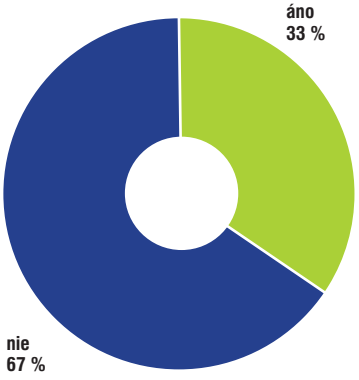

Otázka 13: Zúčastnili ste sa volieb do Európskeho parlamentu 6. 6. 2009?
Vzorka: 757 študentov SR vo veku 18-23 rokov

Vaša budúcnosť a účasť na voľbách

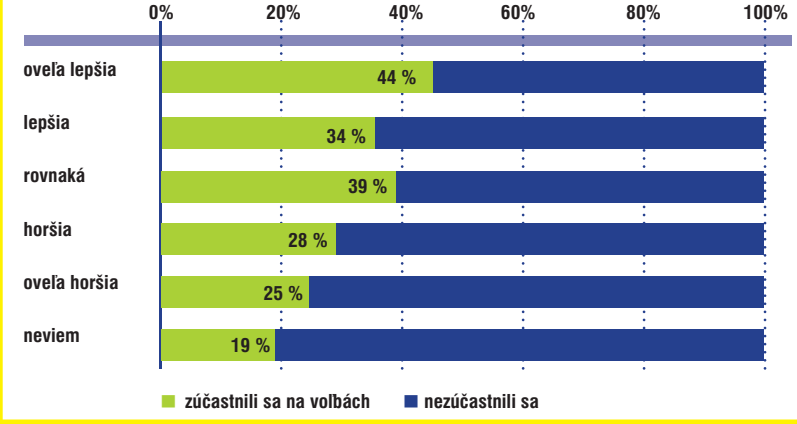

Študentský európsky parlament a účasť na voľbách

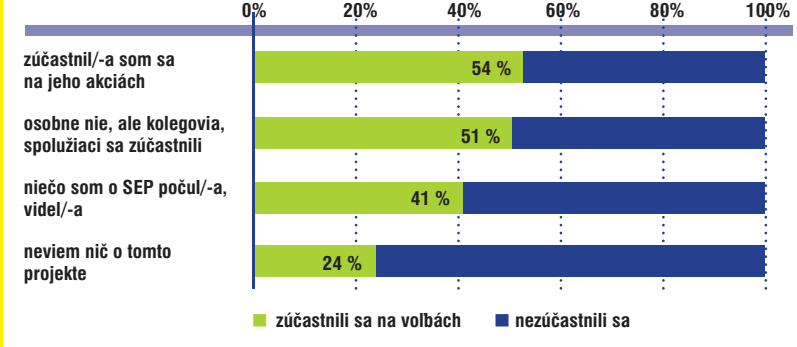

Naše informačné aktivity

Osobné kontakty: Plenárneho otvorenia SEP (24.2.2009 v Trnave) sa zúčastnilo 100 vysokoškolákov a záverečného pléna (1.6.2009 v Bratislave) obdobne 100 účastníkov. Na 14 zasadnutiach výborov SEP, ktoré koordinoval člen projektového tímu Radoslav Štefančík, sa na univerzitách v 8 mestách zúčastnilo približne 300 vysokoškolákov.

Mediálna komunikácia: Projekt mal zásluhou člena projektového tímu Petra Horvátha ako známeho politického komentátora relatívne intenzívnu mediálnu prezentáciu,(spravodajstvo a rozhovory s členmi tímu) v najsledovanejších celoslovenských televíziách: STV a Markíza. Spravodajské informácie agentúr z tlačových besied projektového tímu, napr. informácia TASR mala relatívne veľký ohlas (168 diskusných príspevkov čitateľov) a dokonca sa tu uskutočnila odborná diskusia dvoch čitateľov o správnej interpretácii výsledkov výskumu verejnej mienky.

Internet: Internetového vedomostného testu sa zúčastnilo okolo 2000 stredoškolákov z celej SR. Súťaže o cenu - návštevu EP v Bruseli sa v 8 mestách záčastnilo spolu približne 240 stredoškolákov a 300 divákov-fanúšikov súťažných tímov. Na internete mala vysokú návštevnosť nielen www.sepeu.sk (napr. cca 8-tisíc klikov). Informácie o projekte mali aj webstránky mnohých stredných škôl a univerzít Slovenska.

Drobné predmety: Študenti, ktorí sa zúčastnili podujatí projektu, dostali tašky a prepisovačky s logom volieb do EP a www.sepeu.sk, na školy sme poslali letáčiky a plagáty (5000 ex) alebo kalendáriky s logom a programom SEP (30 000 ex).

Poučenie z projektu SEP pre prácu s mládežou

Vo vedomostných testoch týkajúcich sa najmä fungovania EP sa potvrdilo, že účastníci projektu významnejšie častejšie odpovedali správne v porovnaní so skupinou, ktorá o projekte SEP nevedela.To, že poslanci sa volia priamo občanmi EÚ, že nesedia v parlamente spoločne podľa svojich krajín, ale podľa politickej orientácie, že každá členská krajina nemá rovnaký počet poslancov, že sa stále sťahujú na rokovania z Bruselu do Štrasburgu, sú iste zaujímavé indikátory o znalostiach občanov o EP.

Nehovorí nám to však nič o skutočnom vplyve rozhodnutí EP na každodenný život občanov EÚ, prípadne o znalostiach respondentov o takýchto rozhodnutiach. Potvrdilo sa to napr. pri problematike zníženia poplatkov za roaming alebo leteckých poplatkov. Tu sme zistili, že rozdiely medzi účastníkmi projektu a inými študentmi nie sú až také veľke. Lepšie výsledky správnych odpovedí dosahujú skôr ostatné skupiny študentov.

Takže sa ukázalo, že študenti (najmä dievčatá na stredných školách) sa dokázali naučiť veľa o EP a jeho fungovaní z dostupných oficiálnych informačných zdrojov, ale nezaregistrovali jeho rozhodnutia (sprostredkované iba médiami) o niektorých dôležitých skutočnostiach, dotýkajúcich sa každodenného života aj mladých ľudí.

Informačná kampaň zameraná na účasť mladých ľudí vo voľbách do EP naznačila, že študenti sa dokážu motivovať k účasti na obdobných participačných projektoch. Osobitne na východnom Slovensku. Študenti radi súťažia o nejaké zmysluplné ceny a s podporou svojich učiteľov doslova „bojujú“ aj o dobré meno svojej školy. Dokážu sa naučiť potrebné fakty, aj keď nie vždy pochopia ich súvislosti.

Všeobecne však platí, že ten kto nevedel niečo o našom projekte nevedel ani veľa o rozhodnutiach EP v uvedených oblastiach a vice versa. Pripomíname, že viac ako polovica skúmaných študentov (60%) nevedela o tom, že nejaký projekt s cieľom objasniť problematiku európského vládnutia existoval.

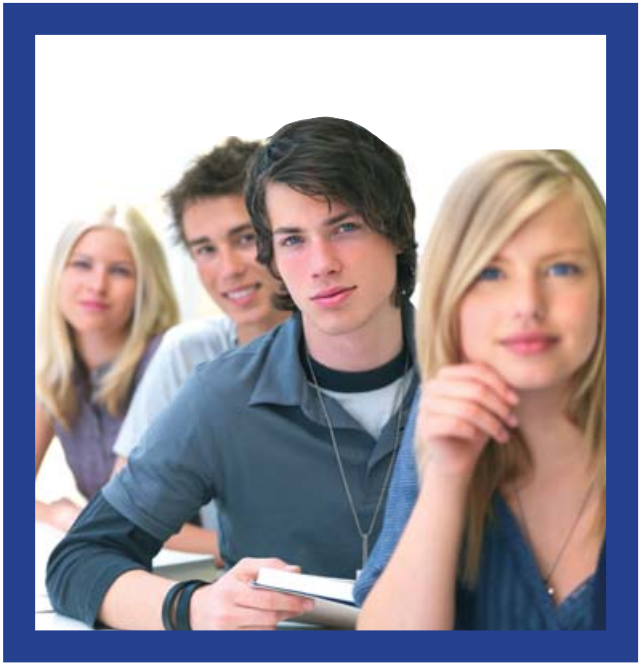

Test vedomostí o EÚ

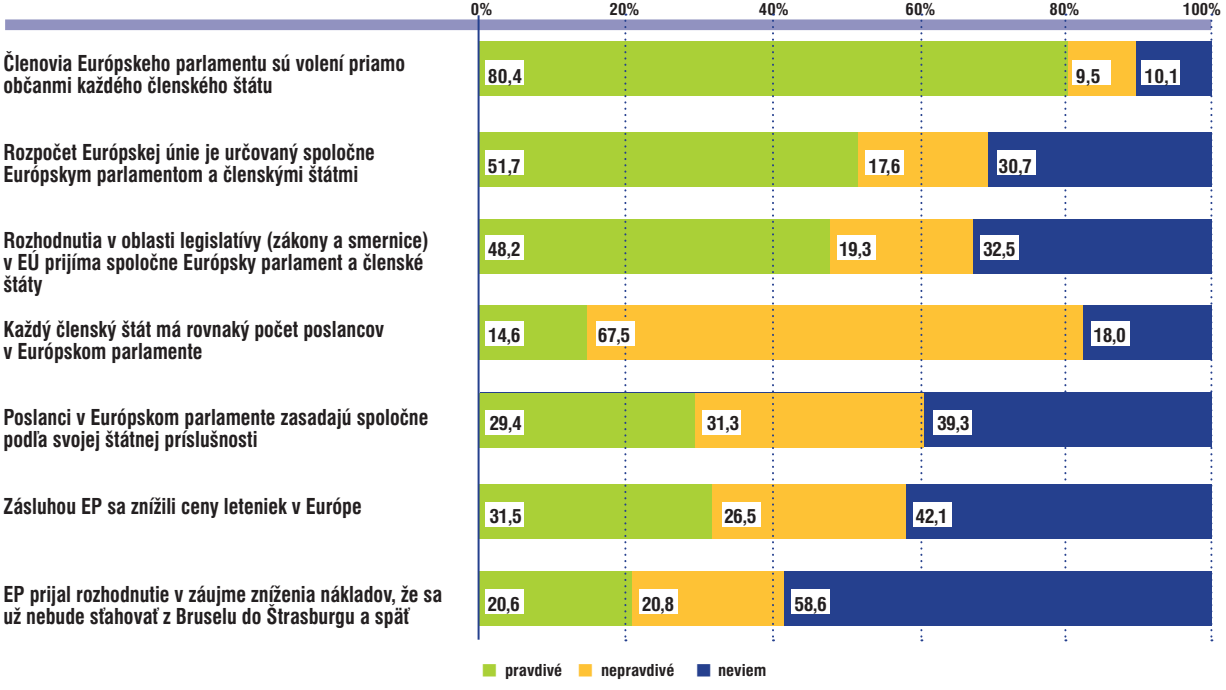

Otázka 9: O každom z nasledujúcich výrokov týkajúcich sa EÚ nám povedzte, či si myslíte, že je pravdivý či nepravdivý.
Vzorka: 755 študentov SR vo veku 18-23 rokov

Študujúca mládež - cieľová skupina informačných akcií

To, čo pripravili pre občana politické strany a média pred voľbami europoslancov v roku 2009, veľmi zaostalo za ich aktivitou v prípade prezidentských volieb.

V našej analýze priebehu predvolebnej kampane v časopise Slovenská politologická revue (www.ucm.sk/revue) sme konštatovali, že podujatia organizované a podporované európskymi inštitúciami ju skutočne ozvláštnili. V období predvolebnej prípravy sme na Slovensku zaznamenali niekoľko rozsiahlych projektov podporených z prostriedkov EÚ.

Vysoká účasť vysokoškolákov vo veku 20-23 rokov na voľbách do EP je výsledkom aj uvedených informačných projektov.

Uvádzame dva projekty. Eurovlak sa zameral na stredoškolákov a Aj Ty si Európsky parlament na vysokoškolákov – študentov práva a medzinárodných vzťahov.

Informačná akcia EUROVLAK

Iuventa - Slovenský inštitút mládeže organizoval informačnú akciu s názvom EUROVLAK, ktorá sa uskutočnila v dňoch 1.6. - 5.6. 2009 . Partnermi akcie boli: Informačná kancelária Európskeho parlamentu na Slovensku, Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku, Úrad vlády SR - Euro Info Centrum. Cieľom akcie bolo najmä: motivovať mládež k voľbám do EP, zoznámiť mladých ľudí s európskymi inštitúciami, prezentovať možnosti pre mladých ľudi, ktoré poskytuje EÚ - program Mládež v akcii, informačná sieť Eurodesk.

Občianske fórum „Aj Ty si Európsky parlament“

Pri príležitosti volieb do Európskeho parlamentu usporiadala Informačná kancelária Európskeho parlamentu v spolupráci so Zastúpením Európskej komisie na Slovensku a Trnavskou univerzitou v Trnave diskusné fórum pod názvom „Aj Ty si Európsky parlament.“ Okrem odbornej verejnosti sa na fóre, ktoré sa konalo 27. apríla v Trnave, zúčastnili a diskutovali so študentmi traja poslanci Európskeho parlamentu Irena Belohorská, Peter Šťastný a Miloš Koterec.

Garant projektu

prof. Ladislav Macháček
ladislav.machacek@ucm.sk

Pôsobí ako profesor na Katedre politológie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, kde prednáša sociológiu mládeže, problematiku európskej mládežníckej politiky a občianskej spoločnosti. Je riaditeľom Centra pre európske a regionálne štúdie mládeže (CERYS) pri FF UCM v Trnave a spoluriešiteľom niekoľkých medzinárodných výskumov mládeže ako EYI, EUYOUTHPART, UP2YOUTH, ENRI-EAST (www.syrs.org). V súčasnosti koordinuje v spolupráci s Petrom Horváthom a Radoslavom Štefančíkom projekt Študentský európsky parlament. Cieľom projektu je zvýšiť informovanosť študentov stredných a vysokých škôl o poslaní a fungovaní Európskeho parlamentu (www.sepeu.sk).

Sociologický výskum študujúcej mládeže na Slovensku

Výskumný výberový súbor: vysokoškoláci v roku 2005 (870 respondentov) a v roku 2007 (934 respondentov), stredoškoláci v roku 2005 (870 respondentov) a v roku 2007 (873 respondentov), študenti - prvovoliči v roku 2009 (966 respondentov a 756 respondentov). Výskumná technika: technika sociologického dotazníka „face to face“ – individuálny rozhovor výskumníka s respondentom. **Termín zberu dát:** Stredné školy od 19. 9. do 12. 10. 2005, v roku 2007 od 22.9. do 17.10. Vysoké školy od 2.10. do 25. 10. 2005 a od 22.11.2007 do 12.12.2007. **Termín zberu dát:** študenti - prvovoliči od 15.1. do 30.1.2009 a od 8.6. do 18.6.2009 (pozri www.vyskummladeze.sk).

Slovenská republika mala vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2004 (16,9 %), ale aj v roku 2009 (19,6 %) najnižšiu účasť voličov spomedzi členských krajín EÚ. Mierny rast volebnej účasti občanov Slovenska v roku 2009 o 2,7 % na 19,6 % sa pripisuje prvovoličom - študentom vo veku 20 - 23 rokov. Experti pri celkovom hodnotení mobilizácie voličov konštatovali, že relevantným prvkom odlišujúcim predvolebnú kampaň na Slovensku v roku 2009 od roku 2004 boli v podstate iba mobilizačné projekty zamerané na študujúcu mládež, finančne podporované samotným Európskym parlamentom a Európskou komisiou. Jedným z týchto projektov bol projekt KP FF UCM v Trnave SEP, ktorý v priebehu 6 mesiacov intenzívne rozvíjal aktivity zamerané na rast vedomostí študentov o EÚ a EP. Výsledky sociologických analýz participácie voličov vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2009 spochybňujú zjednodušujúce tvrdenie, že účasť starších občanov na voľbách v porovnaní s mladšími bola vyššia. Špecifické segmenty mladej generácie na Slovensku majú odlišné volebné správanie. Predovšetkým vysokoškolská študujúca mládež spája svoju budúcnosť s možnosťami uplatnenia v Európskej únii. Preto aj volebná účasť študentov vysokých škôl bola nielen na Slovensku, ale v Európskej únii ako celku (52%) najvyššia zo všetkých štruktúrnych skupín voličov vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2009.

Slovenskí študenti ako prvovoliči vo voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2009
Autor: prof. Ladislav Macháček
Recenzenti: PhDr. Peter Horvath, PhD, PhDr. Radoslav Štefančík
Grafická úprava: Index M
Vydavateľ: OTA, a.s.
Prvé vydanie 2010
© Ladislav Macháček

ISBN: xxxxxxxxxxxxx
EAN: xxxxxxx

The publication was prepared by University of SS. Cyril and Methodius in Trnava with the support of a grant for Students European Parliament project from the Directorate-General of the European Parliament for Communication in Brussels